

Innst. O. nr. 50

(2004-2005)

Innstilling til Odelstinget fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen

Ot.prp. nr. 38 (2004-2005)

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om lov om endring i lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold

Til Odelstinget

SAMMENDRAG

Kultur- og kyrkjedepartementet legg i proposisjonen fram forslag til lov om endring i lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven). Sameloven av 12. juni 1987 nr. 56 § 3-1 nr. 1 har i dag følgjande ordlyd:

"Med forvaltningsområdet for samisk språk menes kommunene Karasjok, Kautokeino, Nesseby, Porsanger, Tana og Kåfjord."

Kultur- og kyrkjedepartementet går inn for ei endring i sameloven der det ikkje lenger vert direkte fastsett i loven kva for kommunar som utgjer området for samisk språk, men at dette i staden vert fastsett av Kongen i forskrift.

Bakgrunnen for forslaget er at det 25. februar 2003 vart gjort eit samrøystes vedtak i Sametingets plenum om å be Kultur- og kyrkjedepartementet leggje fram eit lovforslag om endring i sameloven § 3-1, slik at Tysfjord kommune kunne innlemmast i forvaltningsområdet for samisk språk.

Ei innlemming kan likevel på sikt vere aktuelt for fleire kommunar. Det vil derfor vere meir tenleg med ein forskriftsheimel enn å presisere i lova kva for kommunar som utgjer forvaltningsområdet for samisk språk.

Departementet la i høyringsnotatet også fram eit forslag om å definere kva ein i lova meiner med samisk språk. Det gjekk fram av synspunkta i høyrings-

fråsegnene at dette forslaget ikkje var tilstrekkeleg utgreidd, og departementet vil derfor sjå nærare på det før det eventuelt vert lagt fram eit nytt forslag.

Ved prosedyren for innlemming av nye kommunar har departementet lagt til grunn at det er ein føresetnad at dei respektive kommunane i første hand fattar eit vedtak om å inngå i språkområdet, og at dette vert diskutert med Sametinget. Departementet viser til at det er Sametinget som blir det organ som fremjar forslag til Kultur- og kyrkjedepartementet om forvaltningsområdet for samisk språk skal utvidast eller ikkje. Departementet vil så følgje opp dette framlegget ved å vurdere ei endring i den forskrifta som er foreslått om forvaltningsområdet for samisk språk.

Kongen fastset endringar i forskrifta, då ei utviding vil ha økonomiske konsekvensar for fleire departement.

Dei samla økonomiske konsekvensane av at Tysfjord vert innlemma i forvaltningsområdet er rekna til om lag 4,5-5 mill. kroner, som skal dekkjast innanfor den budsjettramma som til kvar tid gjeld for det enkelte departementet.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Eirin Faldet, Trond Giske og Torny Pedersen, fra Høyre, Afshan Rafiq, lederen Sonja Irene Sjøli og Olemic Thommessen, fra Fremskrittspartiet, Ulf Erik Knudsen og Karin S. Woldseth, fra Sosialistisk Venstreparti, Magnar Lund Bergo og May Hansen, fra Kristelig Folkeparti, Dagrun Eriksen og Ola T. Lånke, og fra Senterpartiet, Eli Sollied Øveraas, viser til den framlagte proposisjonen om endring i lov 12. juni 1987

nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold. Ot.prp. nr. 38 (2004-2005) omhandler forslag til en endring der det ikke lenger skal stå i loven hvilke kommuner som utgjør forvaltningsområdet for samisk språk, men at dette i stedet skal fastsettes i forskrift. I dag omfattes kommunene Karasjok, Kautokeino, Nesseby, Porsanger, Tana og Kåfjord av forvaltningsområdet for samisk språk.

Komiteen er gjort kjent med at Sametingsrådet har gjennomført en undersøkelse og spurt flere kommuner som i dag ligger utenfor forvaltningsområdet for samisk språk. Tysfjord kommune ønsker å bli omfattet av forvaltningsområdet. Sametinget har gått inn for dette.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, er positive til at forvaltningsområdet utvides med Tysfjord kommune. Flere andre kommuner kan også ønske å bli omfattet av forvaltningsområdet for samisk språk i framtiden. Det er derfor lite tjenlig å foreta en lovendring hver gang forvaltningsområdet blir utvidet. Flertallet støtter derfor departementets forslag om at hvilke kommuner som omfattes, skal hjemles i forskrift og ikke i lov. Flertallet legger til grunn at framgangsmåten for kommuner som ønsker å bli omfattet av forvaltningsområdet for samisk språk er den samme som tidligere, og at endringen er av praktisk art.

Flertallet vil understreke det ansvar Norge har både i forhold til nasjonal rett og gjennom internasjonale avtaler når det gjelder vern av minoritetsspråk. Grunnloven § 110 a slår fast at det skal legges til rette for at det samiske folket kan sikre og utvikle språket sitt, kulturen og samfunnslivet. Retten til å bruke og lære eget språk er en grunnleggende rettighet for den samiske befolkningen. Flertallet mener derfor det er viktig at kommuner som ønsker å bli omfattet av forvaltningsområdet, får mulighet til det, og at dette skjer på en enkel og effektiv måte.

Flertallet har merket seg at de fleste høringsinstansene er positive til den framlagte endringen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet fremmer sitt hovedsynspunkt om at man bør nedlegge Sametinget i Karasjok. Disse medlemmer begrunner dette politiske og prinsipielle syn i at ingen norske statsborgere, uansett rase, religion, nasjonalitet eller etnisk tilhørighet, bør tilgodeses med særegne demokratiske fora.

Disse medlemmer er av den bestemte oppfatningen at det ikke er noe som helst behov for sær-

egen nasjonal politikk eller egen lovgivning for norske samer. Disse medlemmer mener at den gjeldende samepolitikken som føres i Norge i all hovedsak er velegnet for å skape alvorlige konflikter og motsetninger mellom nordmenn og samer, da spesielt i Finnmark.

Komiteen viser ellers til at Kultur- og kirkedepartementet har vurdert de samlede kostnadene ved at Tysfjord blir innlemmet i forvaltningsområdet til om lag 4,5-5 mill. kroner. Dette skal dekkes innenfor den budsjettammen som til enhver tid gjelder for det enkelte departementet.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endring i lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold

I

I lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold skal § 3-1 lyde:

§ 3-1 *Definisjoner*

I dette kapitlet *menes med:*

1. *forvaltningsområdet for samisk språk: de kommunene som Kongen i forskrift har fastsatt at skal inngå i forvaltningsområdet for samisk språk,*
2. *offentlige organ: ethvert organ for stat og kommune,*
3. *lokalt offentlig organ i forvaltningsområdet: ethvert kommunalt, fylkeskommunalt og statlig organ som har en tjenestekrets som omfatter en kommune eller en del av en kommune i forvaltningsområdet for samisk språk,*
4. *regionalt offentlig organ i forvaltningsområdet: ethvert fylkeskommunalt og statlig organ som har en tjenestekrets som helt eller delvis omfatter flere av kommunene i forvaltningsområdet for samisk språk, men som likevel ikke er landsomfattende.*

II

Lova tek til å gjelde frå den tid Kongen fastset.

Oslo, i familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, den 15. februar 2005

Sonja Irene Sjøli

leder

Trond Giske

ordfører